

NOVA DOBA

Leto XXII.

Celje, petek 19. julija 1940

Štev. 30.

Zoran M. Vudler:

Nafta, bencin in petrolej

Druga faza vojne je za nami. Odločile so jo gibljive trdnjave: oklopne edinice, tanki in letala. Kakor smo videli, so gibljive trdnjave mnogo boljše od železobetonskih. Drugo fazo vojne so odločile gibljive trdnjave, tretjo pa bo najbrž odločila nafta s svojimi preosnovami.

Rumunski petrolej so zadnje dni omenjala časopisna poročila v zvezi z vestmi, da hoče Rusija nadzorstvo nad rumunsko petrolejsko proizvodnjo. Zakaj? Rusija ve, da bo ravno petrolej odločilen pri nadaljevanju vojne. Na tem, kako se bo vojna nadaljevala, je Rusija gotovo zelo zainteresirana.

Večino produkcije nafte ima na razpolago Anglija. V mirnih časih je porabila Anglija okoli 12 milijonov ton nafte na leto in le 8% te ogromne količine je proizvajala doma, vse ostalo je kupovala in dovajala od drugod, in sicer iz Amerike, Holandije, Indije, Irana in Rumunije.

In Nemčija? Povečana Nemčija je potrebovala v mirnih časih približno 7 milijonov ton nafte. Poraba današnje Nemčije se je pošestorila, če ne posedetorila. Amerika, Indija in Iran so omejili svoj izvoz v Nemčijo in dobavljajo sedaj nafto Angliji, ker nimajo Nemci dovolj cisternskih ladij, da bi nafto odvažali, dočim jo Anglija takoj plača in odpelje na svojih cisternskih ladjah.

Toda na mesto teh dobaviteljev Nemčije je stopila Rusija in pa rezerve, ki jih je Nemčija dobila po zasedbi Holandije in Francije. Rumunija izvažala letno okoli 6 milijonov ton surove nafte. Vsa ta količina pa še daleč ne zadostuje za kritje potreb današnje vojskujoče se velike Nemčije, čeprav bi Nemčija kupila vso rumunsko produkcijo. Vemo pa, da so tudi drugi zainteresenti za rumunski petrolej.

Skupna tonaža vseh cisternskih ladij na svetu je znašala pred izbruhom sedanje vojne 11.436.880 ton. Če pregledamo lastnike, vidimo, da odpade na Anglijo 3.264.241, na Ameriko 2.800.780 na Norveško 2.117.381, na Holandijo okoli 500.000, na Nemčijo pa okoli 260 tisoč ton.

Precej angleških cisternskih ladij je bilo potopljenih, toda to izgubo je Anglija nadoknadila in celo presegla s priključitvijo večine norveških in holandskih cisternskih ladij. Cisternska ladja lahko prepelje naenkrat 10 do 15 tisoč ton nafte. V dovoznih sredstvih torej Anglija nadkriljuje Nemčijo, vendar pa moramo pomisliti, da je Nemčija več let kopičila rezerve. Avtomobil porabi za 300 km vožnje nekaj desetlitrov bencina, letalo pa približno eno tono!

Angleški parlament je že v začetku sedanje vojne odobril porabo 4.000.000 galon nafte dnevno, ki se je pa v današnji aktivnosti najbrž še povečala. Če upoštevamo, da je bombniku potrebna približno ena galona bencina za kilometer leta, vidimo, da si lahko dovolijo Angleži številne in dolge polete za vojne operacije.

Nafta bo odločala o koncu sedanje motorizirane vojne. To je hrana, ki poganja gibljive trdnjave, ki zasedajo stotine in stotine kilometrov nasprotnikovega ozemlja, a omagajo prav tako kakor vojak brez kruha, če ne dobe več prečiščene nafte.

Zgodovina bo nekoč pisala o tankih, letalih in drugih gibljivih trdnjavah, s katerimi se sedaj borita dva svetova za popolno zmago. Pisala bo pa tudi o nafti in o njeni veliki vlogi v tej gigantski borbi dveh svetov.

Pred dopustom si preskrbite pisemski papir, nalivna peresa in albume pri trvdki Karl Goričar vdv. Celje, Kralja Petra cesta 9.

Pred napadom na Anglijo

Maršal Petain - diktator Francije — Roosevelt tretjič izvoljen za predsedniškega kandidata — Sovjetski poslanik pri knezu namestniku Pavlu — Španija zahteva Gibraltar

Angleški ministrski predsednik Winston Churchill je govoril v nedeljo zvečer po radiu in izjavil, da je Anglija trdno odločeni voditi borbo do konca in da bodo Angleži rajši pustili, da se zruši London v razvaline in pepel, kakor da bi bili zasluženi. Veliki nemški napad na Anglijo pričakujejo v najkrajšem času.

Kongres demokratske stranke v Chicagu je v četrtek izvolil predsednika Roosevelta z 949 proti 126 glasovom za edinega kandidata demokratske stranke pri letošnjih volitvah za predsednika Združenih držav. Tako je Roosevelt že tretjič izvoljen za predsedniškega kandidata. Kongres demokratske stranke je poudaril, da bodo Združene države skrbelo predvsem za lastno korist in mir in da bodo ostale še dalje izven vojne, a se bodo oboroževale in podpirale Anglijo.

V Franciji je stopila v veljavo nova ustava, ki pravi med drugim, da ima francoski državni poglavar polno upravno oblast. Postavlja in odstavlja ministre in državne tajnike, ki so odgovorni edino njemu. Državni poglavar izvršuje zakonodajno oblast z ministrskim svetom in sicer do sestave novih predstavniških teles in tudi po sestavi teh teles za primer hude notranje krize. V zadnjem primeru ima državni poglavar vse pravice, da tudi sam predpisuje vse odredbe proračunskega ali davčnega značaja. Državni poglavar objavlja zakone in skrbi za njihovo izvedbo. Poleg tega

poveljuje državni oboroženi sili in razpolaga z njo. Predsednik francoske republike Lebrun je odstopil, nakar je prevzel predsedstvo republike maršal Petain z naslovom državni šef. Diktator maršal Petain je imenoval novo francosko vlado, v kateri je namestnik državnega šefa in ministrskega predsednika Pierre Laval. Minister za notranje zadeve je Adrien Marquet, za zunanje zadeve Paul Baudoin, za narodno obrambo pa general Weygand.

Nj. Vis. knez namestnik Pavle je 12. t. m. opoldne sprejel v dvorcu na Brdu pri Kranju v svečani avdienci poslanika sovjetske Rusije na našem dvoru Viktorja Andrejeviča Plotnikova, ki je izročil Nj. Vis. knezu namestniku svoja poverljiva pisma. Z Brda se je poslanik Plotnikov odpeljal na Bled in se podal v hotel Toplice, na katerem so izobesili poleg jugoslovenske tudi sovjetsko zastavo. Popoldne je poslanik Plotnikov obiskal Bohinj in Bohinjsko jezero, nato pa se je s svojim spremstvom vrnil v Ljubljano in se odpeljal z brzim vlakom v Beograd.

Namestnik angleškega zunanjega ministra Butler je govoril pred dnevi po radiu in med drugim izjavil, da gledata Rusija in Italija vsaka z drugačnimi očmi na Balkan.

Ob četrti obletnici začetka španske državljanske vojne je imel general Franco v četrtek govor, v katerem je izjavil, da pričakuje, da bo Anglija vrnila Španiji Gibraltar.

Toča je opustošila spodnjo Savinjsko dolino

V torek okrog 14. so se zgrnili nad Spodnjo Savinjsko dolino temni oblaki, ki so naznanjali silno nevihto. Med silnim treskanjem je prihrumel pravcat orkan, ki je ruval in lomil drevje, nosil opeko s poslopij in pustošil po poljih, njivah in vrtovih. Vila se je ploha, nato pa se je vsula gosta, debela toča, ki je bila velika kakor orehi in ponekod celo kakor kurja jajca. Toča je v mnogih krajih oklestila ves hmelj, uničila poljske pridelke, sadno drevje in vrtove ter zdrobila nešteto šip na poslopjih. Ponekod je debela toča pobila perutnino in ptice, ki so obležale mrtve na zemlji. V nekaj minutah so bili široki predeli docela opustošeni. Najhuje so prizadeti kraji Petrovec, Babno, Lokrovec, Zg. Hudinja, Šmarjeta, Škofja vas, Prekorje, Zadobrova, Arclin in Sv. Tomaž. Močno opustošeni so tudi kraji Migojnice, Arja vas, Kasaze, Dobriša vas, Medlog in Lopata. Od Vojnika je zavila nevihta proti Dramljam in Konjicam. Tudi v Dramljah, Špitaliču, Konjiški vasi, Tepanju, Vrholah in Vinavju je povzročila toča veliko škodo. V celjskem okolišu je najhuje prizadet predel od Medloga do Babnega, kjer je toča uničila ves hmelj in druge poljske pridelke. V okolici Žalca so našli komad toče, ki je tehtal 30 dkg. Vihar je tudi v Celju in okolici izruval odnosno polomil mnogo dreves, prav tako tudi v spodnji Savinjski dolini in v vojniški okolici. Škoda, ki sta jo povzročila toča in vihar, znaša nad 10 milijonov dinarjev. Prebivalstvo je zaradi silne katastrofe docela obupano. Nujno potrebno je, da priskočijo pristojni činitelji prebivalstvu takoj na pomoč.

V torek okrog 17. je prihrumela nad Celje in okolico druga nevihta, med katero je večkrat treščilo. V okolici Žalca je treščilo v več dreves, v Levcu pa je strela poškodovala transformatorsko postajo, v kateri so škodo kmalu popravili. V torek okrog 14.30 je padala toča tudi v Celju, a k sreči ni povzročila večje škode na vrtovih, pač pa je pobila mnogo šip. Vihar je v parku in

drugih predelih mesta polomil mnogo vej na drevju.

Torek 16. julija 1940 je bil za celjsko kotlino črn dan, na katerega se bo prebivalstvo spominjalo z grozo in žalostjo.

Politika

Narodni interesi

Iz beograjskega »Napreda« posnemamo:

Državniška modrost in interesi narodne svobode ne zahtevajo enostranske priključitve eni strani in pasivne prilagoditve nekemu gospodarsko-političnemu sistemu, temveč zahtevajo aktivno in tvorno izgraditev lastnih stališč in lastnih ustanov na stvarnih narodnih silah in v smislu življenjskih interesov naroda in države. Samo one države, katerih politika je zasnovana na osnovnih težnjah in potrebah narodnega življenja in nacionalne celote, se lahko ohranijo in preživijo prehodne nevihte v mednarodnem življenju.

Cerkev naj se ne vmešava v politiko

Sarajevski nadškof je znan nasprotnik vlačjenja cerkve v politiko ali v politične stranke. Že nešteto krat je obsodil poskus nekaterih duhovnikov, ki so si prizadevali organizirati posebno cerkveno stranko. Prav posebno je odklanjal politično delo dr. Šimraka, ki je bil do nedavna urednik »Hrvatske straže«.

V zadnji številki »Katoliškega tjednika« piše sarajevski nadškof med drugim tudi sledeče, ko razpravlja o odnosih med katoliško cerkvijo in politikom:

»Nihče nima pravice zahtevati od cerkve, da bi se izjavila za njegovo politiko. Prav tako ne sme nihče vsiljevati cerkvi svojih političnih pogledov, niti je siliti, da bi gledala na njegove politične nasprotnike skozi njegove očali. Cerkev mora ostati napram vsakomur objektivna, pravična in dobrohotna. Nihče pa nima še prav posebej pravice proglašati se za branitelja katoličan-

Vsakodnevna nega zob mora postati za vsakega človeka ravno tako samo ob sebi umevna potreba kakor redno umivanje rok.

Chlorodont
zobna pasta

stva in katoliških načel v borbi s svojimi političnimi nasprotniki. Prav tako nima nihče pravice zanašati politične borbe na verski teren ali uporabljati verske parole za politične namene. Vsi katoličani se morajo takemu izrabljanju vere najodločneje postaviti po robu. Vse politične skupine in stranke so lahko versko korektno, vendar pa nobena nima pravice do pridevka »katoliška« ali »cerkvena«. Prosimo, da si prizadeti to zapomnijo.«

Čast jugoslovenskega vojaka

Jugoslovenska vojska posveča posebno pozornost pojmovanju časti. V prvem delu vojaških službenih pravil čitamo:

»Vojaška čast je veliko čustvo, ki navaja človeka, da dela samo to, kar je častno, pošteno, resnično in pravično. Navaja pa ga tudi na to, da prezira vse, kar je hinavskega, lažnivega, nedoslednega in nizkotnega. Čast je največja pravna vrednota vojaka. Časten vojak opravlja svojo službo iz občutka dolžnosti in ne iz strahu pred kaznijo ali iz želje po nagradi. Samo častni ljudje so lahko dobri in pravi vojniki. Državljan in vojak, ki sta izgubila z obsojbo svojo čast, ne moreta služiti v jugoslovenski vojski.

Vojak je lahko samo tisti, ki ga prešinja ne samo rodoljubnost, temveč tudi ljubezen do svobode. Ljubezen do svobode je viteška lastnost naroda in poedinca. Narodi, ki ne ljubijo svobode, so zreli za sužnje vsakomur, ki jim hoče gospodariti. Taki narodi niso vredni, da bi imeli svoje države. Ljubezen do svobode ne priznava nobenemu narodu pravice vlade nad drugim narodom. Narod, ki resnično ljubi svobodo, ne bo pristal nikdar na gospostvo tujega naroda, četudi ta nudi posameznikom vse mogoče oblike osebne svobode. Svoboljubni narodi so pripravljeni rajši umreti, kakor pa se odreči pravici, da se sami vladajo.«

Dr. Tuka

Predsednik slovaške vlade dr. Tuka je dopolnil pred kratkim 60. leto. V proslavo rojstnega dne je bila v gledališču v Bratislavi svečana akademija, ki so se je udeležili vsi člani vlade, šefi nemške vojaške misije itd. Ob tej priliki je nemški list »Der Grenzboten« posvetil dr. Tuki uvodni članek, iz katerega posnemamo: »Ne moremo reči, katere lastnosti tega velikega človeka nas bolj navdušujejo. Vemo samo, da smo stari tovariši na življenje in smrt; in zato gojimo mi Nemci neomajno prijateljstvo do našega starega tovariša dr. Tuke. Dr. Tuka je za nas program, ki mu homo pripomogli do zmage.«

Pisemski promet iz Nemčije

Na podlagi uredbe o pisemskem prometu z dne 2. aprila 1940 odnosno pravilnika z dne 13. maja 1940 je pošiljanje pisem in dopisnic iz Nemčije v inozemstvo prepovedano, če pošiljatelj uporablja pisavo za slepce, umetne jezike, podložene kuverte, hebrejsko pisavo, okrajšano pisavo, če ne navede svojega imena, če vrže pismo ali dopisnico v nabiralnik, če naleplja fotografije ali listke ali pa če pošilja šahovske naloge odnosno križanke in druge uganke.

Tudi za golobe je treba dovoljenja

V češko-moravskem protektoratu je izšla naredba, ki jo je izdal nemški

protektor, da morajo lastniki golobov vložiti prošnje, da se jim izda dovoljenje za rejo golobov. Kdor ima golobe, mora to prijaviti orožniški postaji, da se tam sestavi uradni zapisnik in vloži prošnja za dovoljenje reje golobov.

Domače vesti

— Društvo prijateljev Rusije ustanavljajo v Zagrebu. Ker je dr. Maček že pristal na ustanovitev tega društva, bo bansko oblastvo najbrž v najkrajšem času potrdilo predložena pravila. Predsednik pripravljalnega odbora je znani hrvatski kipar Augustinčić.

— V zamejstvu živi 820.000 Slovencev. V Jugoslaviji živi na strnjem slovenskem ozemlju 1.078.000 Slovencev, v Italiji 420.000, v Nemčiji 89.000, na Madžarskem 11.000, v drugih delih Jugoslavije 75.000 in 300.000 slovenskih izseljencev v Nemčiji, Franciji, Belgiji, Holandski, Ameriki in drugod. Vseh Slovencev je 2.056.000. Izven Jugoslavije jih živi 820.000.

— Ukinitve nočnega brzovlaka. Naša železniška uprava je nedavno ukinila nočni brzovlak št. 501-602, ki odhaja iz Maribora ob 2.48 proti Ljubljani, in ravnotako tudi nočni brzovlak št. 601-502, ki odhaja v nasprotni smeri iz Ljubljane ob 0.20 proti Mariboru. Ukinitve tega para nočnega brzovlaka je v zvezi z ukinitvijo priključka na oba brzovlaka v prometu z Italijo. Ukinitve tega nočnega brzovlaka naši potniki in turisti zelo hudo občutijo. Nočni brzovlak je nudil izletnikom in turistom iz Maribora in Celja možnost za enodnevnne izlete na Gorenjsko, ravnotako pa tudi izletnikom iz Ljubljane možnost za enodnevnne izlete v turistične predele ob severni meji. Tudi poslovni krogi iz Maribora in Celja so se radi posluževali nočnega brzovlaka za enodnevnne opravke v Ljubljani in narobe. Posebno zadnje čase je bilo opaziti, da je bil ta nočni brzovlak v obeh smereh izredno močno frekventiran. V interesu našega turizma in našega gospodarstva bi bilo, da bi železniška uprava spet uvedla nočni brzovlak med Mariborom in Ljubljano kot lokalni brzovlak ali pa kot pospešen vlak vsaj približno v trasi dosedanjega nočnega brzovlaka v obeh smereh. Tujskoprometna zveza »Putnik« v Mariboru je prejela zadevne številne pritožbe interesentov in je na pristojnih mestih podvzela primerne korake, da se tej splošni želji in potrebi čimprej ugodí. Želimo, da bi železniška uprava to zadevo čimprej ugodno rešila.

— Termin jesenske prireditve Ljubljanskega velesejma. Ker je vprašanje termina rešeno, bomo imeli v Ljubljani spet našo velesejmsko prireditev in sicer od 31. avgusta do 9. septembra, na kar opozarjamo javnost in zlasti razstavljalce, prijavljene za pomladanski velesejem, ki je moral biti odložen.

— Nesreča poštne avtobusa pri Lučah. V nedeljo ob 18.40 se je odpeljal redni poštni avtobus s 15 potniki iz Logarske doline proti Šmartnemu ob Paki k večernemu savinjskemu vlaku. Šofiral je Friderik Gamberger. Ko je privozil avtobus okrog 19.30 v bližini Ropove gostilne pred Lučami, kjer se odcepi od Savinje stranska struga na levo stran ceste, je šofer nenadno izgubil oblast nad vozilom. Avtobus je zdrknil na levo stran ceste in se prevrnil čez cestni rob 1 m globoko v stransko strugo Savinje, v kateri je bila voda globoka 60 cm. Avtobus je obležal na strani v strugi in voda je hitro vdrla vanj. Domačini, ki so bili v bližini, so takoj prihiteli na pomoč, odprli vrata avtobusa in spravili vse potnike in šoferja na varno. Na avtobusu sta se zdrobili dve šipi, ena šipa pa je počila, sicer pa je ostalo vozilo nepoškodovano. Eden izmed potnikov se je porezal po levi dlani, nekateri so se malo potokli, ostali se ni zgodilo nič hudega, vsi pa so seveda prestali mnogo strahu. Nekateri potniki so se odpeljali z avtomobilom k vlaku v Šmartno ob Paki, ostali pa so prenočili v Lučah in se vrnili drugi dan domov. Avtobus so v ponedeljek izveleli iz struge.

— Umrl je 12. t. m. v Ljubljani v 85. letu starosti sodni upokojenec g. Simon Cvar, ki je služboval dolgo vrsto let v Celju in bil po prevratu nekaj časa tudi član celjskega mestnega sveta.

— Zaključni izpiti na Christofovem učnem zavodu z enoletnim trgovskim tečajem v Ljubljani so bili pod predsed-

stvom ravnatelja od 20. junija do 2. julija. Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti (predizobrazba mala matura oz. završni izpit) je letos dovršilo z odličnim uspehom 30, s prav doškim uspehom 74, z dobrim uspehom 36 učencev in učenk. Za tri mesece je bilo odklonjenih 13 učencev in učenk. Posebni enoletni trgovski tečaj pa je dovršilo z odličnim uspehom 10, s prav dobrim uspehom 38, z dobrim uspehom 30 učencev in učenk, z zadostnim uspehom 2. Za tri mesece so bili odklonjeni 4, za celo leto pa 2. Kakor običajno vsako leto, je bila ob koncu šolskega leta strojepisna in stenografska tekma. Pri strojepisni tekmi so dosegle prva tri mesta absolventke Angela Kozinova iz Trbovelj, Ana Bozovičarjeva iz Škofje Loke, Olga De-Zordova iz Medvod. Pri stenografski tekmi (diktat do 220 zlogov v minuti) so dosegli prva tri mesta Olga De-Zordova iz Medvod, Ljubka Križančeva iz Gornje Radgone in Ferdo Zupanc iz Celja. Po končanih izpiti je priredilo ravnateljstvo svojim absolventom in absolventkam zanimivo razstavo modernega pisarniškega pohištva, računskih strojev in najrazličnejših pisarniških potrebščin. S to razstavo so učenci še izpopolnili svoje strokovno znanje. Zaključek šolskega leta je bil 4. julija. — Informacije glede vpisa in sprejema za prihodnje šolsko leto daje vodstvo pismeno in osebno med običajnimi urami. Telefon št. 43-82.

— Ljudska samopomoč v Mariboru, zavarovalna zadruga z o. j., je imela v nedeljo 14. t. m. redni občni zbor z izvoljenimi delegati, ki je pokazal razveseljivo napredovanje te naše domače institucije v letu 1939. Iz poročila združenih funkcionarjev je razvidno, da je imela Ljudska samopomoč konec leta 1939, nad 7.000 članov, ki so zavarovani za več kakor 53 milijonov din. Bilanca izkazuje nad 37 milijonov din prometa. Aktivna znašajo čez 8 milijonov din, matematične rezerve 7.346.684 din, varnostni sklad 442.275 din. Dosedanji odbitek za pogrebno se je znižal od 18% na 15%, veljaven od 15. julija 1940. Zavod poseduje na Aleksandrovi cesti svojo palačo in v Kolodvorski ulici dve stanovanjski hiši v bilančni vrednosti nad 4 milijone din. Dosedanji predsednik g. dr. Ivo Šorli je zaradi preselitve v Kranj izstopil iz odbora. Za njegove nevenljive zasluge za procvit zavoda ga je občni zbor izvolil za častnega predsednika. Zaradi tega so bile izvršene dopolnilne volitve upravnega odbora.

Sijajen uspeh „Trboveljskega slavčka“ v Celju

Sloviti mladinski zbor »Trboveljski slovček« je priredil pod vodstvom svojega ustanovitelja in pevovodje g. Avgusta Šuligoja v nedeljo dopoldne na dvorišču vojašnice kralja Petra v Celju koncert za vojaštvo celjske garnizije. Koncerta so se poleg vojaštva udeležili tudi oficirski zbor, zastopniki oblastev, uradov, šol, korporacij in društev ter nad 1.000 poslušalcev iz Celja in okolice in drugih krajev.

Najprej je zbor zapel državno himno. Nato je krenil zbor k spomeniku na Koroškem padlih vojakov 39. pp. Tam je spregovorila Danica Gračnerjeva: »Mi mladi pevci iz črne doline prihajamo danes prvič med našo junaško vojsko, da prišemo med svoje očete in brate lepo slovensko in slovansko pesem. Naša prva pot in naša prva dolžnost je, da se ob tem spomeniku poklonimo spominu onih junakov, ki so dali svoje najdražje, svoje mlado srce in svoje življenje na oltar domovine v obrambo njenih severnih meja. Vaša kri, junaki, je oškropila našo zemljo in udarila trden temelj naši svobodi. Vaša žrtev ne bo pozabljena in hvaležna mladina iz rudarskih revirjev se klanja vašemu spominu.« V imenu mladih pevcev in pevk je položil deček krasen šopek z državno trobojnico pred spomenik, mladinski zbor pa je zapel koroško narodno »Gor čez izaroc«.

Po tej ganljivi spominski svečanosti se je pričel pravi spored koncerta. Vojaška godba 39. pp. je pod vodstvom kapelnika g. Pera Fabijanovića precizno in učinkovito zaigrala Urbanovo bal-kansko uverturo »Jursum in Fatima«. Nato je »Trboveljski slavček« zapel Adamičovo »Pesem rudarskih otrok«,

Lajovčeve »Vesele kolednike«, Mokranjčovo »Na ranilu«, Hristova »Goro zeleno«, Mirkovo »Jutranji zvon« in Tomčevo »Kolo«. Izvajanje je bilo izredno eksaktno in polno fines. Zbor je v polni meri pokazal svojo discipliniranost, izenačenost, prožnost in visoko stopnjo pevske kulture. Prav posebno sta ugajali »Gora zelena«, ki jo je bolgarski skladatelj D. Hristov poklonil »Trboveljskemu slavčku« ob njegovi desetletnici in ki je bila v Celju prvič izvajana, in Mokranjčeva »Na ranilu«. V obeh pesmih se je kot solistka z izredno lepim glasom uveljavila Rezi-ka Koritnikova. Močno sta učinkovali tudi Mirkova »Jutranji zvon« in Tomčevo »Kolo«. Vojaška godba je zaigrala Muhičev potpuri »Od Triglava do Balkana«, Mladinski zbor je nato zapel več slovenskih narodnih pesmi in Šinov hanaški ples »Sateček«, nato pa ob spremljevanju vojaške godbe Šinov češki ples »Babka« in slovaki ples »Vrtena« ter žel navdušeno odobravanje. Ob zaključku je zbor zapel Aljažev »Triglav moj dom« in ob spremljevanju vojaške godbe himno »Hej Slovani«.

Mladi pevci in pevke ter njihov vodja so bili deležni iskrenih ovacij. Ogromna množica, ki je prisostvovala tej edinstveni umetniški prireditvi in patriotični manifestaciji, bo ohranila ta dan gotovo v najlepšem spominu.

Celje in okolica

c Zaključek bolničarskega tečaja. Preteklo nedeljo dopoldne je bil v Zdravstvenem domu zaključen bolničarski tečaj Rdečega križa v Celju, ki ga je obiskovalo 94 tečajnikov. Izpitni komisiji je predsedoval predsednik sreskega odbora RKg. dr. Juro Hrašovec. Pri izpitu se je pokazal uspeh predavanj ge. dr. Stane Strausove, ki je vodila tečaj, ter ge. dr. ing. Perparjeve in gg. ing. Lavrenčiča in dr. Kozina. Vsi tečajniki so opravili izpit z odličnim uspehom. Tako se je spet pomnožil kader prostovoljnih bolničarjev v Celju, katerih naloge so zlasti v vojnem času važne. Tečajniki so vztrajno posečali predavanja in praktične vaje. Po izpitu je predsednik g. dr. J. Hrašovec obrazložil delo RK in naglasil zlasti važnost dela posameznikov. Vzpodbujal je navzoče, da naj bodo zvesti sodelavci Rdečega križa, in se zahvalil vsem, ki so v tečaju predavali odnosno pripomogli k uspehu tečajnikov, zlasti upravniku bolnice primariju g. dr. Raišpu za dovoljenje vežbanja v bolnici ter upravniku Zdravstvenega doma g. dr. Reberniku in direktorju gimnazije g. Mravljaku, ki sta dala prostore za predavanja na razpolago.

c Sreski odbor društva Rdečega križa v Celju javlja, da se bo pričel bolničarski tečaj v ponedeljek 22. t. m. ob 19. v Zdravstvenem domu.

c Grozno dejanje pohotneža. V sredo je 31letni poročeni rudar Jože Vidic iz Zabukovce pri Grižah v gozdu blizu Zabukovce napadel 18letno hčerko nekega posestnika in ji hotel storiti silo. Dekle se je obupno branilo. Napadalec pa je izvelel nož ter prizadel svoj žrtvi težke poškodbe na vratu in rokah, nato pa je zadostil svoji pohoti. Vidic je po groznem dejanju pobegnil. Dekle je začelo klicati na pomoč, nakar so prihiteli ljudje in spravili težko poškodovano dekle domov. Zločinec je pustil na kraju zločina listek s sporočilom, da bo storil še nekaj hujšega, če ga bodo zasledovali. Vidic se je hotel v četrtek okrog 20.30 sam javiti celjski policiji. Ko je šel po Prešernovi ulici, so ga policijski organi spoznali in aretirali. Izjavil je, da je njegovo dejanje posledica razrvanih družinskih razmer.

c Roparski napad na Starem gradu. V ponedeljek popoldne so odšli župnik Viktor Čadež iz Mekinj pri Kamniku ter njegovi dve sestri, organistka Terezija Čadeževa iz Mekinj in ga. Ana Mohorjeva, poslovodkinja Slomškove knjigarne v Celju, iz mesta na Stari grad. Spotoma so opazili, da jim sledi neznan moški, ki se jim je kmalu začel zdeti sumljiv. Ko so se vsi trije okrog 18. namenili nazaj v mesto in krenili z grajskih razvalin k vodnjaku na grajskem dvorišču, je nenadno skočil neznanec od zadaj k Tereziji Čadeževi, ki je stopala za bratom in sestro, in ji iztrgal ročno torbico in slamnat klobuk, nato pa pobegnil. Terezija Čadeževa je imela v ročni torbici okrog 400 din go-

KINO METROPOL CELJE

19. in 20. julija

MELODIJA NOČI

Slišali boste prekrasne arije iz oper »Marta«, »Lohengrin«, »Romeo in Julia« in »Afrikanka« in nesmrtno pesem »Funiculi-Funicula«

V glavni vlogi:

Benamino Gigli

21. — 23. julija

PESEM SVOBODE

Film prikazuje herojske borbe za pravico na ameriškem zapadu

NELSON EDDY

tovine in železniško legitimacijo. V torek sta dva dečka našla v gozdu na Starem gradu ukradeno ročno torbico, v kateri je bilo samo še 20 din gotovine in železniška legitimacija, neki deček pa je našel tudi ukradeni klobuk. Policija je takoj po zločinu uvedla preiskavo.

c Dve smrtni nesreči na železniški progi. V petek 12. t. m. okrog 21. se je vračal 54letni, na železniški postaji v Celju uslužbeni in na Ložnici 32 stanujoči železniški kurjač Franc Nedoh iz mesta proti domu. Ko je prispel do nezavarovanega železniškega prelaza pri posestvu »Milidvoru« na Lavi, je privozil iz Celja večerni savinjski potniški vlak, ki ga Nedoh očitno ni pravočasno opazil. Ko je stopal Nedoh, ki je težko hodil, čez tračnice, je tresčala lokomotiva vanj in mu zdrobila lobanjo, nato ga pa odbila na drugo stran ceste. Nedoh je na mestu izdihnil. V nedeljo popoldne so ga položili na okoliškem pokopališču k zadnjemu počitku. Tragično umrl Franc Nedoh zapušča ženo in deset otrok. — V soboto ob 14. je stal 60letni posestnik Avgust Lovrenčič s Tekačevega pri Rogaški Slatini, oče pokojnega hotelskega vratarja in posestnika Avgusta Lovrenčiča v Celju, na železniški progi v Rogaški Slatini in štel denar. V tem je privozil vlak, ki ga Lovrenčič ni opazil. Lokomotiva je podrla Lovrenčiča na tla. Vlak je zdrdral čez njega, pri čemer so mu kolesa odrezala obe nogi pod kolenom. Grozno razmesarjenega Lovrenčiča so prepeljali v celjsko bolnico, kjer je že ob 23.30 podlegel poškodbam. Truplo so prepeljali iz Celja na Tekačevo in ga položili na domačem pokopališču k zadnjemu počitku.

Otroški voziček

kolo ali šivalni stroj najhitreje in najbolje kupite, prodate ali zamenjate v trgovini Josip Uršič, Celje, Narodni dom.

c Številni vlomi v Celju. V noči od petka na soboto so neznanci poskusili vlomiti v trafiko Ane Hasove pri mostu čez Voglajno v Klavniški ulici, v Kropičevo špecerijsko trgovino v Razlagovi ulici in v čevljarstvo delavnico Antona Zontiča v Gosposki ulici, imeli pa niso uspeha. V isti noči so vlomili tudi v frizerski salon Avgusta Tačka v Gosposki ulici in odnesli 50 din gotovine. V noči od sobote na nedeljo so poskusili vlomiti v trgovino Ivana Golmajerja na Mariborski cesti v Gaberju in v gostilno Josipa Lebiča na Sp. Hudinji, a brez uspeha. Pač pa so vlomili v isti noči v gostilno Ivana Svetela na Mariborski cesti v Gaberju in odnesli blaga in gotovine v vrednosti 1.150 din. V ponedeljek so vlomilci poskusili vlomiti na podstrešja nekaterih hiš na Cankarjevi cesti, a k sreči spet niso mogli izvršiti svojih namer. Policija je ukrenila potrebno, da čimprej izsledí drzne vlomilce.

c Novo električno uro na stolpu Marjine cerkve so v soboto dokončno instalirali. Vse štiri številčnice so ponoči razsvetljene in so vidne daleč okrog.

c Reševalni avto celjske gasilske čete, ki so ga oddali pred tedni v Zagreb, so pripeljali v torek spet v Celje in začeli takoj z njim obratovati. Drugi reševalni avto je, kakor znano, že več tednov pokvarjen, zaradi česar so morali ranjence in bolnike spravljati v bolnico z nosili odnosno s preprostim vozičkom. To mučno stanje je sedaj odpravljeno.

c Žetev smrti. V celjski bolnici je umrla 12. t. m. sedemletna posestnikova hčerka Rozika Založnikova iz Št. Janža pri Zibiki, v torek pa 68letna preužitkarica Urša Žmaherjeva iz Črnlince pri Št. Juriju ob juž. žel. N. p. v m.!

c **Novo planinsko pot** je zgradila Savinjska podružnica SPD s Škurbine do vrha Ojstrice. Traso je določil Andrijo Kopinšek, zato se bo pot po njem imenovala. Pol ure nad Klemenškovo planino se pot odcepi od stare planinske poti, vodeče iz Logarske doline na Škarje. Nova pot je dobro zavarovana. Te dni je bila markirana in s tem izročena prometu. Nova pot planincem odkriva prekrasen, doslej malo poznan planinski svet in omogoča dostop iz Logarske doline do vrha Ojstrice v treh urah vzpona. Sredi avgusta bo slavnostna otvoritev in blagoslovitev te nove edinstvene planinske poti.

c **Mrtvec blizu pokopališča.** V soboto ob 20.30 so našli na cesti, ki vodi s hriba sv. Jožefa na mestno pokopališče, truplo 50letnega slikarja Alojza Bezgovška iz Čreta, ki je bil na cesti podlegel srčni kapi. Bezgovška so položili na mestnem pokopališču k zadnjemu počitku.

c **Vest o požaru na Zvodnem** pri Teharju se je razširila v četrtek dopoldne po Celju. Na zadevno obvestilo so se celjski gasilci odpeljali proti Teharju. Ugotovili so, da je neki posestnik zažgal dražje. Ker se je zelo močno kadilo, so bili nekateri ljudje mnenja, da je izbruhnil spet požar.

c **Lastnike orožnih listov** in posestnih dovoljenj za orožje opozarja predstojništvo mestne policije v Celju, da morajo plačati banovinsko takso na orožje najpozneje do konca septembra. Da ne bi stranke proti koncu septembra čakale zaradi večjega navala, naj poravnajo takso že sedaj. Takso je treba plačati pri predstojništvu mestne policije v sobi štev. 37.

c **Inkasanti mestne elektrarne** v bodoče ne bodo več obiskovali strank po večkrat. Če inkasant ne bo dobil denarja pri prvem obisku, bo izročil stranki nesaldiran račun, ki ga mora stranka v teku največ 8 dni sama poravnati pri blagajni mestne elektrarne. Če ne bo mogel inkasant stranki iz kakršnega koli vzroka vročiti obvestila, ravnotako, če po 8 dneh računa ne poravna, bo mestna elektrarna brez posebnega obvestila ukinila nadaljnjo dobavo toka. Ponovni priključek se bo izvršil šele po popolni ureditvi dolga in po plačilu vseh stroškov za odklopitev in zopetno priklopitev instalacije. Prosimo stranke, da prihranijo nepotrebne sitnosti in stroške sebi in elektrarni.

c **Prizidek za ambulatorij OUZD** in regulacija Samostanske ulice. Mestno poglavarstvo v Celju razglasi: Mestni svet celjska je na svoji seji dne 26. VI. 1940 v zvezi s prošnjo SUZOR-ja za gradbeno dovolilo za prizidek ambulatorija OUZD v Vodnikovi ulici sklenil dokončno glede regulacije podaljška Samostanske ulice med Za kresijo in Vodnikovo ulico: 1. Sklep mestnega sveta z dne 21. IV. 1939 se razveljavi. 2. Regulacija podaljška Samostanske ulice med Za kresijo in Vodnikovo ulico se določi v obliki 10 m široke odprte

zvezne ulice v trasi, označeni v načrtu tehničnega oddelka z dne 18. IV. 1939, z dvonadstropno zazidavo, pa s pridržkom, da se sme del podaljšane Samostanske ulice od ulice Za kresijo do severne meje posestva Dolžan izvesti tudi z nadzidavo ulice v obliki pasaže, ako bi to bilo potrebno iz arhitektonskih ali kakih drugih urbanističnih razlogov. Proti temu sklepu so dopustne pritožbe na kr. bansko upravo dravske banovine v Ljubljani, ki jih je treba vlagati pri mestnem poglavarstvu v 15 dneh. Rok za pritožbe prične teči 19. t. m. Pravico do pritožbe imajo člani občine, ki smatrajo, da sklep nasprotuje veljavnim zakonom in zakonitim nalogom oblasti.

c **Naročila plemenskih petelinov in jarčk.** Mestno poglavarstvo v Celju razglasi: Kr. banska uprava bo tudi letos v jeseni oddajala plemenske peteline in jarčke štajerske pasme po znižani ceni. Vsak naročnik naroči lahko največ po enega petelina in 2 jarčki. Naročniki prispevajo za plemenskega petelina po 20 din, za jarčko pa po 25 din. Naročila za območje mestne občine sprejema mestno poglavarstvo, soba št. 47, kjer se dobe tudi potrebna pojasnila. Naročila se sprejemajo do vstetega 20. avgusta.

c **Zdravniško dežurno službo za člane OUZD** bo imel v nedeljo 21. t. m. zdravnik dr. Franc Premšak na Cankarjevi cesti.

Sokolstvo Sokolsko društvo Celje-matica Društveni prapor

Naš prapor je bil razvit in blagoslovljen 7.—8. avgusta 1897 obenem z otvoritvijo Narodnega doma v Celju. Novemu praporu je bil prirejen prav lep sprejem. Na bivšem Vasičevem travniku je daroval sv. mašo pokojni opat Ogradi, praporu je pa kumovala gospa Mara Berks-Čopova, žena graščaka na Blagovni. Slavnosti je prisostvovala ve-

lika množica občinstva. Sokolov v krojih je bilo okoli 200, med njimi 21 Čehov. Članstvo se je odslej zbiralo okoli prapora in prinašalo ž njim v okolico novega navdušenja in narodne zavesti. V teh 43 letih je plapolal prapor na vseh okrožnih, župnih, medžupnih, pokrajinskih in vsesokolskih zletih. Bil je večkrat gost zlate Prage. Obiskal je vsa večja mesta v naši državi, v dravski banovini pa menda ni kraja, kamor bi ga ne bili ponesli. Premnogokrat se je uporno in ponosno dvigal proti nebu; prameni njegovega bleska so se odražali na nemirnih obrazih nasprotnikov. Naš prapor bi lahko opisal mnogo veselih, navdušenja prekipeljavajočih dogodkov, ravno tako pa tudi mnogo razburljivih dogodkov iz naše preteklosti. To bi obsegalo cele knjige, ki bi nudile sedanjemu pokolenju dragocene nauke.

Ob razvitju prapora si ni nihče mislil, da bo dobrih 20 let kasneje vstajenje naroda, da bo na naš prapor prisegalo vojaštvo celjske garnizije zvestobo v mukah in trpljenju porojeni svobodni domovini. Nihče ni mislil, da bodo vsako leto na praznik narodnega zedinjenja prisegali nanj novi pripadniki zvestobo sokolski organizaciji, kralju in domovini.

Naš častitljivi prapor je nastopal v solnčnih dneh, v dežju in snežnih metežih. Vojsček je, ki ga ne moti nobena ovira. Koliko zvestih bratov in sester, ki jih je strla smrt ali ki so šele v cvetu svojih let ostavili sokolske vrste, je spremil na zadnji poti. Ni malo število praporov, ki jim je naš prapor kumoval in se ž njimi pobratil. Rad je počastil tudi slavljence, ki niso pripadali njegovemu krogu, a so mu bili naklonjeni. Pojavil se je povsod, kjer je bilo potrebno pokazati, da smo na straži.

Število pohodov in nastopov, ki jih je opravil naš prapor, je nedogledno. Ne čudimo se, da je pod težo storjenega dela opešal in se izčrpal. Ko so ga dali pred vhodom v telovadnico slikati, so mu vso opremo srebrno uredili in obvezali, da ne bi kazal brazgotin in starostnih nadlog.

Naše društvo je nameravalo ob priliki pokrajinskega zleta dne 30. junija razviti nov prapor. Zadeva je že bila precej dozorela, toda vsled preložitve jubilejnega zleta so odpadle nadaljnje priprave za razvitje novega prapora. Društvo se pa navzlic temu ukvarja z mislijo, da bi v doglednem času zamenjalo stari prapor z novim. Morda mu bo uspelo.

Sokolska gozdna šola v Mozirju

Če se kje uveljavlja v polni meri sokolsko geslo »Le naprej brez miru...« velja to prav gotovo za gozdno šolo celjske sokolske župe, ki je v ponedeljek 15. t. m. razpela svoje bele šotore v romantični Soteski pri Mozirju. Od skromnih početkov se je taborjenje Sokolov celjske župe razvilo v oblike, ki služijo lahko za vzor tudi drugim žu-

pam. Letošnja gozdna šola beleži v svojem napredku tri ogromne korake. Ves prostor, na katerem tabori sokolska mladina, je last Sokolske župe Celje. Ta pridobitev je predpogoj za ves bodoči razvoj sokolskega taborjenja. Treba je bilo mnogo požrtvovalnosti in v skromnosti skritih žrtev župnega socialnega odseka starejših sester, ki jih vodi s. Zorka Šmidova. Kakor je prvi napredek posledica požrtvovalnosti, tako je drugi posledica materinske in sestrskeske ljubezni naših sester, ki bi najraje v svoji ljubezni objele vso sokolsko mladino. Prijave so prihajale še potem, ko je bilo maksimalno število gojencev že doseženo. V naglici je moral župni socialni odsek starejših sester naročiti še tri nove šotore. Z iskrenim obžalovanjem so morale nekaj prijaviteljev potolažiti z obljubo, da bodo njihove prijave upošteevane drugo leto.

Tretji napredek! No, tega si pa pridite ogledati sami. Prijetno boste presenečeni, ko boste našli namesto prejšnjih nizkih, s krajniki obitih šotorov že kar cele hišice s solidnimi stenami iz debelih desk. Sestre vam bodo prav zapupno povedale, da so z nabavo lesa iz praznile svojo blagajno, četudi so precej lesa darovali razni ljubitelji sokolske mladine. Kaj pa delo? Po solidnosti izdelave bi vsakdo trdil, da je to napravljen spreten poklicni strokovnjak. V resnici pa je to opravila mala skupnica starejših bratov iz Celja iz najrazličnejših poklicev. Koliko ur dela je vloženo v to napravo, ne bomo zvedeli nikdar, ker se br. dr. Nendl, vodja te skupine vedno in povsod drži našega lepega gesla »Ne koristiti, ne slave«. V nedeljo, ko so postavljali pod njegovim vodstvom šotore, smo videli, da ni le dober poznavalec paragrafov, temveč tudi obliča in kladiva.

Sokolska gozdna šola je pravi spomenik skupnih naporov cele vrste bratov in sester, ki so se v pravem bratskem razumevanju našli pri sokolskem delu.

Sokolska gozdna šola pa je tudi zdravje in sreča, veselje in smeh naše mladine. Njej je posvečena naša ljubezen, naša skrb in delo.

Pridite, da se prepričate o vsem tem!

V taboru boste našli razigrano mladino, ki je navezana na svoje vodnike in vodnice z vsem žarom svojih mladih duš.

D. M.

x **Vaditeljski tečaj za članice in naraščajnice.** V soboto 20. t. m. poteče rok za prijave v splošni prednjaški tečaj za članice in naraščajnice od 16. leta naprej, ki se bo pričel 5. avgusta v Soteski pri Mozirju. Sestre bodo taborile in uživale tri tedne prirodne lepote v divnem kotičku Savinjske doline. Okrepile se bodo telesno in obogatele duševno. Vrnile se bodo zadovoljne k svojim edinicam, da so spojile razvedrilo s koristnim. Zato, sestre, ne oklevajte in se takoj prijavite pri svojih edinicah, da vam kasneje ne bo žal. Ravno tako

V taboru celjskih skavtov pri Šeščah

V nedeljo 14. t. m. sem z manjšo družbo obiskal celjske skavte v njihovem taboru.

Kakih 20 minut od Griž proti Šeščam se odcepi od ceste ozka gozdna pot. Deščica z napisom »Mrkonjičev steg skavtov« nam kaže, kod moramo iti. Že po nekaj minutah nam udari na ušesa glasen živ-žav. Šenekaj korakov, pa smo v bližini tabora. Obstanemo in opazujemo. Pa nas je že uzrl taborni vodja, s skavtskim imenom Utaka, ki je nadzoroval volčiče in izvidnike pri metanju žoge. Hitro jih postroji v »pozor« in ko pridemo bliže, nas pozdravijo po skavtsko.

Brat Utaka nam je razkazal tabor in nas seznanil s tabornim življenjem. Nato nas je povabil k starešini, Velikemu Hrastu, ki nas je prav ljubeznivo sprejel in nam pojasnil še to in ono iz skavtskega življenja. Bil je videti židane volje, kar je znak, da mu taborjenje dobro de.

Težko je najti lepši kraj in primernejši prostor za taborjenje kakor je ta. Na vznožju gozdnatega hriba Sv. Magdalene, v bližini Savinje, z odprtim razgledom v dolino proti Žalcu, se loči od goščave ravnina, dvignjena kakor umetna terasa kakih 20 m nad vodno

gladino, tako da tudi najhujše deževje ne povzroča zamočvirjenja tal. Skratka, naravnost idilično taborišče!

V polkrogu ob robu gozda je postavljenih 15 belih šotorov, ki čepa kakor labodi drug poleg drugega. V sredi med njimi pa kraljuje visok šotor »tipi« z lično izdelanimi »totemi« vseh stegovih vodov. Tu notri so taborne zabave, kadar nagaja vreme. Poleg njega je poveljniški šotor, v katerem prebiva Veliki Hrast in kjer opravlja svoje posle taborni tajnik Lisjak.

V vsakem šotoru je prostora za dva skavta. V vseh vlada najlepši red.

Nekoliko vstran je nameščena kuhinja z malim skladiščem za živež. Kuhar je še mlad, pa pravijo, da se že prav dobro razume na svoj posel.

Sredi taborišča je prostor za taborni ogenj, ob katerem so enkrat ali dvakrat na teden zabave. Tu plapolata na visokem drog državna zastava.

Življenje v taboru teče strogo po določenem redu. Popisati ves dnevni program, bi bilo preobširno. Le na kratko naj povem, da je skrbno izbran za razvedrilo duha, za poglobitev znanja skavtskih disciplin in za krepitev telesa.

Lepo jih je bilo videti, kako so vsi živahni, zdravi in od solca zagoreli, kakor pravi pravcati Indijanci, od najmanjšega volčiča pa do starešine Velikega Hrasta.

V zdravstvenem pogledu jim stoji ob

strani zdravnik iz Griž, ki jih je bil obiskal in jim izjavil, da jim je na razpolago, če bi ga kdaj potrebovali. Pa ga še ni bilo treba klicati na pomoč.

Ljudje iz okoliških vasi prihajajo čisto na obisk, zlasti ob nedeljah. Zlasti tabornih zabav se radi udeležujejo.

Da izpolnjujejo skavti vedno svoje zakone, od katerih se tretji glasi: »Skavt mora biti koristen in mora drugim pomagati«, izpričuje naslednji dogodek, ki ga ne smem prezreti:

Pretekli teden je hotel hlapec nekega posestnika prebresti Savinjo s konjsko vprego. Sredi struge je voda spodnesla konja, da sta padla in se nista mogla vzdigniti. Pretila je nevarnost, da konja utoneta. To so videli skavti. Hitro so se pognali trije v vodo in splavali do konj. Oprostili so ju naglo vseh vezi, da sta mogla na noge. Nato so prihiteli še drugi skavti, ki so pomagali spraviti še voz in hlapca, ki ni bil več plavanja, iz vode, da je mogel hlapec nadaljevati svojo pot.

Prijateljsko smo se poslovili od tabornih funkcionarjev in se jim zahvalili za njihov ljubeznivi sprejem in za vsa pojasnila o njihovem taborjenju. Vračajoč se proti domu, sem si želel, da bi plemenita skavtska organizacija našla več razumevanja in podpore tako pri oblastvih kakor tudi pri občinstvu.

—vd—

Glonarjeva „Slovenska pesmarica“

Zalec, 19. julija.

Zanimal sem se zanj že pred izidom in jo takoj naročil, ko je izšla. Ni mi bilo žal.

Knjižica ima žepni format, pa vendar vsebuje na 328 straneh besedilo 300 slovenskih narodnih in ponarodelih pesmi, ki jim želim, da bi romale po vsej slovenski zemlji.

Naši fantje se polagoma vračajo od vojakov k svojim dekletom, možje k svojim ženam na naše domove, da bo naš kmet lažje obdeloval svojo rodno grudo in spravil pridelke. Spet bo zadonela naša pesem po naših vaseh in »Slovenska pesmarica« se bo širila. Želim, da bi našla častno mesto povsod, kjer se zbira mladi svet v veseli družbi, saj je v tej pesmarici toliko lepega klasja, toliko rož zavojevane in tudi izgubljene ljubezni. Vsakdo bo našel v njej košček svojega doživljanja.

V zbirki so pesmi neznanih pesnikov in skladateljev, v njej pa so zastopani tudi naši pesniki Prešern, Slomšek, Gregorčič, Aškerc itd., ki so dali skladateljem Volarčiču, Jenku, Ipavcem, Sattnerju, Parmi itd. pečat nesmrtnosti.

Ta pesmarica je v resnici bogat za-

pričakujemo od bratskih edinic, da bodo sestram, ki bi želele v tečaj, omogočile udeležbo in jim šle na roko. Zdravo!

x Tekme članice in naraščajnice v Celju. V nedeljo 30. junija, ko bi bil moral biti glavni zletni dan, je priredilo župno načelnštvo splošne župne tekme za članice in ženski naraščaj. Podrobni izid in potek teh tekem bomo še objavili. Tu omenjamo samo uspehe, ki so jih dosegle sestre našega društva. Članice so postavile v nižjem oddelku 4 vrste, vrsta našega društva se je povzpela na II. mesto in je dosegla 297 točk izmed 370 dosegljivih. Kot posameznice so izmed 70 dosegljivih točk dosegle 4. mesto sestre Valda Inkretova z 61.2, 12. mesto Gretica Hrastnikova z 51.4, 13. Anica Kristanškova, 15. Lidija Blaznikova, 16. Cveta Medvedova, 22. Anica Pfeffererjeva. V srednjem oddelku sta tekmovali le dve članici, obe iz Celjamatice. Sestra Miljeva Delakordova je dosegla 58 točk, sestra Lea Modičeva 46.1. Odlično so se obnesle naraščajnice matičnega društva. V višjem oddelku si je priborilo I. mesto naše društvo s 319.5 točkami izmed 370 dosegljivih. Kot posameznice so bile 1. Mija Mravljakova, 2. Gabrijela Stanovškova, 3. Rija Jagrova, 5. Majda Matjaževa, 6. Štefka Kodelova, 7. Silva Lednikova, vse iz Celjamatice. Tekme so najboljše merilo dela v telovadnici. Veseli nas, da so naše sestre dosegle tako lepe uspehe, kar bo gotovo v pobudo tudi drugim oddelkom. Naj bi z enako vnemo in vztrajnostjo nadaljevale, da bodo uspehi na prihodnjih župnih tekmah še lepši. Zdravo!

Gospodarstvo

— Podržavljenje Narodne banke?

Ravnatelj zavoda za našo zunanjo trgovino je v svojem predavanju ostro grajal nevzdržno stanje, da je naša Narodna banka v rokah 24 glavnih delničarjev, ki imajo od ogromnega čistega dobička te banke prekomerne zaslužke. Kakor znano, smo v upravnem in nadzornem odboru zastopani tudi Slovenci, pa se v današnjih težkih časih kaj čudno sliši, da imajo člani teh dveh odborov poleg donosa dividend letno tudi okroglo po 150.000 din zaslužka za priložnostne opravke pri banki, ki nosi ime Narodna banka kraljevine Jugoslavije. Sedaj, ko napovedujejo tudi pri nas več načrtnega gospodarstva, je razumljivo, da vsa javnost pričakuje, da bo po državljenca tudi Narodna banka, ki naj služi celokupnemu narodu, ne pa samo izbranim maloštevilnim posameznikom.

— Udeležba naše države na mednarodnih sejmih. Trgovinski muzej ministrstva za trgovino in industrijo v Beogradu obvešča, da se bo naša država udeležila jeseni naslednjih mednarodnih sejmskih prireditel: V Smirni od 20. avgusta do 20. septembra; na Dunaju od 1. do 7. septembra in v Solunu od 15. septembra do 6. oktobra. Vse podrobne informacije glede udeležbe daje Trgovinski muzej. Tvrde, ki se želijo udeležiti navedenih sejmov z vzorci blaga, naj prijavijo to muzeju (Beograd, Miloša Vel. 29) najkasneje do 20. t. m.

klađ za vsako veselo družbo. Dr. Joža Glonar je položil veliko zbirko slovenskih narodnih in ponarodelih pesmi kar na mizo zbranega omizja, ki ne more priti v zadrego, če pregleda vso to pesnikovo zakladnico.

Povod za te vrstice pa mi je dala 191. Aškerčeva - Ipavčeva: »Pod nebo gre oblak«, ki se končuje:

Če videl boš obraz
v okviru zlatih las,
glej, v duše globočinah
obraz ta nosim jaz.

Kje pa je ta obraz? Tam v hmeljski metropoli Savinjske doline ga vidiš. Ta obraz v pomladnem okviru zlatih las je opeval nekoč Aškerc. Saj tudi ona svoje idealne ljubezni še ni pozabila, četudi ima že okoli 8 križev. In ko so odkrili nad Rimskimi toplicami Aškerčevo spominsko ploščo, je romal tudi Aškerčev vzor tja gori, da prisostvuje počaščenju velikega pesnika Antona Aškerca.

Če pa prideš popotnik v Žalec, boš videl v desni sosesčini nekdanje Luthrove kapele lepo enonadstropno stanovanjsko hišo, kjer preživlja v zdravju in humorju jesen svojega življenja — vir Aškerčeve »Pod nebo gre oblak«: gdč. Ana Pečovnikova. **Kronist.**

Iz naših krajev

Petrovče

Strašno neurje v naši občini

V torek proti 14. so se začeli valiti iznad Mrzlice in Gozdnika temni, gosti oblaki. Daljni grom je naznanjal hudo nevihto. Silen dež je kakor z velikanskim prtom zagrnil proti jugu ležeče gorovje. Prihajale so k nam prve kaplje, nato pa se je vлил gost dež, med katerim so v začetku padala drobnejša ledena zrna, ki so postajala gostejša in debelejša. Silno bučanje v oblakih je naznanjalo še večjo strahoto. Velikanski zračni vrtnec, prihajajoč od grižke strani, je zajel vso petrovško ravnino. Kakor kurja jajca debela toča je začela med ogromnimi curki dežja klestiti po hmeljskih nasadih, žitnih poljih in po mnogih obetajočih njivah, razbijala opeko na strehah, šipe na oknih ter ubijala perutnino in ptice, ki so iskale zavetja med gostim drevjem. Voda je v potokih drla po cestah in hmeljnikih ter vdiral v hiše in hleve. V kratkih desetih minutah je bila strta bujna rast, uničen je bil trud in up stoterih marljivih kmečkih rok.

Porazen je pogled na okleščene hmeljnike in sadno drevje, na opustošene vrtove in na do tal zbito klasje in zelenje prej tako bujnih polj. Obupano gleda prebivalstvo na razdejanje prirodnih sil in ne more verjeti, da je z enim mahom mogoča taka katastrofa.

Škoda je večmilijonska, saj imajo že posamezni hmeljarji četrto do pol milijona škode. Najbolj je trpel vzhodni del Dobriše vasi in celotno ozemlje Petrovč.

Toča je pobijala v Petrovčah šipe največ na južni in vzhodni strani hiš, na šolskem poslopju je razbitih 30 velikih šip. Vihar je odčesnil debele veje na drevju in razmetal hmeljevke. Celi kupi zelenega sadja leže po tleh, pod ostrejši so se nagrmadili ogromni kupi toče, ki je ostala na severnih straneh do drugega jutra. Nekateri kosi toče so bili sestavljeni iz več ledenih zrn in so imeli obliko velike broše, v sredi z malo udrtno. Na Vodenikovi hmeljarni je razbita vsa streha, krita z eternitom, ki ga zdaj ni dobiti. Od vseh bližnjih krajev so proti večeru prihajali kolesarji ogledovat razdejanje. Take toče še ni bilo v petrovški občini. Povprečna škoda znaša 75 odstotkov, pri nekaterih hmeljarjih pa tudi do 90% in čez.

V Migojnicah pri Grižah je med točo in dežjem razsajal še vrtničast vihar, ki je ruval drevesa. Savinja je bila na gosto pokrita z listjem in drugim zelenjem.

Zahodno od Novega Celja proti Žalcu je lice takoj prijaznejše in je le tu in tam priletelo kako ledeno zrno. Žalec sam k sreči ni bil prizadet.

Žalec

Gams — tridnevni gost Žalca

V četrtek 11. julija je imel Žalec svojo senzacijo. V dopoldanskih urah je pritekel v trg z Gornje Ložnice — gamz, divji kozel, ki so ga sprva smatrali za srnjaka.

V Krašovčevi ulici ga je zagledal g. Šumenjak. Slučajno pa je prišel tja tudi krojač g. Završan, ki je tam iskal travrže. Obeh se je »srnjak« silno prestrašil in mladi gost se je po sijajnih skokih preko dveh plotov znašel na Jankovičevem vrtu, kamor so prihiteli kovač Završan in dva delavca, ki so v vrtni jami, kjer je že gams počival, po hitrem preudarku zvezali prestrašenega »mladeniča«, ki je »vprašal«, ukročen in spokorjen, za bivališče starešine zelene bratovščine tovariša Lorkoviča. Dejali so mu, da ta danes ne sprejema strank, ker se ne počuti dobro. Zato se je zglašil s svojim nezaželenim spremstvom pri starešinskem namestniku tovarniš Senkoviču, ki je dal gamsu na razpolago primerno zaklonišče, udobno streho in prehrano.

Kakor blisk se je raznesla novica po trgu in okolici. Od blizu in daleč so prihajali ljudje na ogled. Gamzu so žarele oči in vsi so imeli vtis, da je moral biti gamz že malo udomačen, odnosno, da je gamz — dobil je šele tukaj svoje pravo ime — ušel iz prejšnjega ujetništva. Prvotno pa je utekel brez dvoma kot »dezerter« z bližnje »fron-

te«, kjer mu niso dišale številne puške stražarjev naših meja. Zato jo je raje udaril bolj na varno, pa je siromak prišel iz dežja pod kap, dasi si je želel le svoj blaženi mir.

Redki gost, ki smo ga imeli prvič čast pozdraviti v Žalcu, dva dni ni maral uživati ničesar. Šele tretji dan, ko je že pritiskal glad, se je omehčal in nekaj malega zaužil.

Ko mu je bila obljubljena zlata svoboda, je bila nabrana z vstopnino lepa vsota, s pomočjo katere so mu postregli z opulentnim guljažem in 12 krompirji stare zaloge. Z vstopnino je bil tudi omogočen avtomobilski prevoz gamza v žalski revir liboških planin.

Gamzov odhod iz trga je bil določen za soboto 13. t. m. ob 16.

Velika množica tržanov in drugih radovednežev se je zbrala ob tej uri ob gamsovem »weekendu«. Krotilec gamzov, oborožen z vrvmi in očali, je stopil z dvema pomagačema v gamzov brolg. Tu so reveža, ki je milo stokal, zvezali in gamz je priskakljal počasi na svetlo v veliko veselje navzočih pomilovalcev. Seveda ni mogel nikamor, kajti trda pest krotilčeva ga je imela v svoji oblasti. Zastopnik zelene bratovščine pa je »spregovoril« nekaj besed, in gamz se je milo »zahvalil« za gostoljublje, ki ga je užival tri dni v prijetnem Žalcu.

V tem ganljivem trenutku je že pripil avto na dvorišče. Šofiral je šofer Stotnik, ponosno sedeč ob svojem sigurnem volanu.

Preden so naložili preplašenega gosta na avto, ga je še fotografiral v trajen spomin na prvi gamzov obisk v Žalcu galski fotograf Rojina.

Ko je gamz zagledal avto, se ga je silno razveselil, ker je zaslutil, da se mu bliža ura rešitve. Solze so mu stopile iz bistrih oči in vsem navzočim se je še enkrat prisrčno »zahvalil« za vse dobrote, ki so mu jih naklonila dobrohotna srca domačinov, ki so ga tudi počastili ob uri slovesa.

Ves ganjen je sedel v udobno kočijo in se poslavljaj, mahajoč s svojimi še kratkimi roglički, obenem pa je naprosil šoferja Stotnika, naj vozi počasi, da bi se mu ne pripetila še tretja nezgoda.

Pot ga je vodila skozi Petrovče, ne da bi se oglasil pri Vodeniku, tja preko Savinje in Kasaz v Liboje, kjer se je ustavil avto ob šumeči Bistrici.

Na cilju ob vzhodju Kotečnika so gamza razrešili in mu vzeli vezi.

Sproščen vseh okov je mirno, kakor okamenel stal naš prijazni gamz in si ogledoval svoje spremljevalce. V prvem hipu se ni zavedal, da je konec njegovega neprostovoljnega bivanja.

Bil je le trenutek, nato pa se je gamz pogljal, preskočil Bistrico in zdrvel po pobočju Kotečnikovega gozda, kamor so ga spremljale oči spremljevalcev, ki so mu mahali v slovo.

Gamz se je še nekajkrat ozrl nazaj, milo pogledal na dolino in na avto, s katerim se je prvič in zadnjič vozil v zlato svobodo, nato pa izginil v gozdu.

ž Zvočni kino Žalec. V nedeljo 21. t. m. ob 16., 18.45 in 20.45 izredno lepi češki film »Maryša«. Odpor žene proti vsiljenemu ji zakonu s starim vdovcem. Slovaška pokrajina in narodne noše. Divna godba, krasne melodije. V glavnih vlogah Jirina Stepničkova, Jaroslav Vojta in Vladimir Borsky.

Polzela

O položaju našega delavstva

Polzela, 19. julija.

V zadnjem času se vodi precej ostra polemika o položaju delovnega ljudstva v tovarni »Polzela«. O nedostatkih in velikih žrtvah, ki jih je utrpelo naše delavstvo, smo točno in jasno poročali v našem listu z navedbo vsebine paragrafov naše socialne zakonodaje, po katerih je določeno našemu delavcu boljše življenje in večja pravica nego jo ima. Upali smo, da se k tem žalostnim vprašanjem ne bo treba vračati. Razmere pa so nas žal prisilile, da ponovno jasno podčrtamo, da delavstvo ne more prenesti krivic in da ne more biti privesek katere koli koristolovske družbe.

Slišali smo ugovor podjetnika, da od uveljavljenja zakona o minimalnih mezdah zato niso plačevali vsem delavcem

in delavkam po tej uredbi, ker so nekateri delali pri starejših strojih, ki so se izkazali za manj produktivne, in ker imajo južni predeli države nižjo minimalno mezdo nego dravska banovina, da tako preti nevarnost izselitve industrije na jug, kjer je večja možnost dobička. Da se naša javnost prepriča, da tudi delavci poznamo in se zanimamo za južne razmere, hočemo na to vprašanje takoj odgovoriti. Res je, da predvideva uredba v južnih delih države manjšo minimalno mezdo in to zato, ker je že desetletja znano, da je življenjska možnost na jugu boljša in cenejša nego pri nas, zaradi česar obstoji za slovensko narodno telo morda večja bojazen, da se ne izseli boš naša delovna sila. Vendar pa naša minimalna mezda ne odgovarja življenjskim potrebam. Zato so slovenska podjetja plače znatno zvišala odnosno priznala draginjske dolo-

Če bi bila tovarna »Polzela« tako naklonjena delavstvu, kakor jo prikazuje v »Slovencu« z dne 7. t. m. polzelski župan, bi gotovo ne bilo povoda za tolikšne borbe. Res je, da je za krivico in krivdo oblast tu, vendar se naša skupna borba odraža v višjem cilju. Prepričani smo, da bo nekaj primerov odločb oblasti ugodno vplivalo na izvajanje našega prava. Pribijamo pa, da vztrajamo na tem, da se zaostanek na minimalnih mezdah izplača vsemu delavstvu za dobo od 1. 1938. dalje. Drugič bomo navedli tudi plače v pletilnih tovarnah v Zagrebu, Beogradu i. dr., ki so za 40% višje nego pri nas. Odlična pa je nova kolektivna pogodba tekstilne industrije v banovini Hrvatski.

Zaradi pomanjkanja bombaža je polzelska tovarna odpustila 92 delavk. Nikakor ne smemo misliti, da je delavska borba zaradi tega neupravičena. Nujno potrebno je, da pristojni činitelji pospešijo dobavo surovin, potrebnih za industrijo. Naša borba je upravičena in ni nikjer prekoračila določenih in dopustnih mej.

Naknadno smo izvedeli še to: Poudarjajo, da je tovarniško vodstvo dalo polzelski občini posojilo v znesku 300.000 din. Da se razumemo: zato, da je prišla tovarna s pomočjo občine poceni do velenjskega električnega toka, ki ga potrebuje za obratovanje. Omenjeni znesek ni nikak dar, ampak samo nekakšna reklamna vsota za dobro kupčijo. Neupravičeno je trditi ali misliti, da mora morda delavstvo tudi tu prenesti žrtve.

O nadurnem delu pri kotonskem delu v tovarni homo še spregovorili. Želimo le, da bi bilo delavstvo složnejše in zadovoljnejše, da se ne bi denunciralo med seboj, marveč da bi stalo strnjeno v trdem boju za boljšo bodočnost svojega stanu.

Resnici na ljubo priznavamo, da se je od zahtev, ki jih je delavstvo navedlo, izpolnila ta, da je začela tovarna pretekli mesec plačevati pravilno po minimalnih mezdah v tekočih zaslučkih. Za ostalo se še vodi borba.

Gornji grad

g Odlikovani severni borci. Z ukazom Nj. Vel. kralja so bili na predlog ministrstva za vojsko in mornarico odlikovani s spominsko kolajno na rdečem traku za borbe za osvoboditev severnih krajev Jugoslavije 1918-1919 sledeči člani krajevne organizacije Legije koroških borcev v Gornjem gradu: dr. Ervin Mejak, odvetnik v Gornjem gradu, Franc Božič, trgovec v Gornjem gradu, Ivan Rek, starešina finančne kontrole v Mozirju, Josip Bačun, lesni trgovec, Jože Ermenc, lesni trgovec, Ivan Hribernik, posestnik, Viljem Glojek, mesar, Martin Sem, gostilničar, Jože Podlesnik, delavec, Ivan Podlesnik, delavec, Martin Orešnik, posestnik, Leopold Ermenc, čevljar, Jože Budna, posestnik, Jakob Krolnik, delavec, Jože Juvan, lesni trgovec, Albin Juvan, posestnik, Martin Juvan, p. d. Janezov, lesni trgovec, vsi z Ljubnega, Jože Kramar, posestnik na Planini pri Ljubnem, Jože Vodlan, posestnik v Št. Janžu, Jakob Robnik, oskrbnik SPD, Janez Metulj, delavec, in Albin Breznik, tesar, vsi iz Luč. Odlikovanja bodo izročena na slovesen način. Odlikovanje ostalih članov bo objavljeno 6. septembra. Severni borci so se v močnejši deputaciji mudili pretekli teden v Beogradu, poklonili so se tudi na Avali in na Oplenju, kjer so položili venec in žaro na grobnico blagopokoj-

nega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Podeljena spominska kolajna je legitimacija za nadaljnje pravice, ki bodo podeljene severnim borcem. Pričakovati je, da bodo te pravice že vsebovane v uredbi o narodnem priznanju, ki se pripravlja v ministrstvu in bo v kratkem objavljena.

Šoštani

Šo Društvo za podporo ubogih tuberkuloznih otrok v »Smrečnah«, sanatorij Topolšica, priredi v nedeljo 4. avgusta ob 14. javno tombolo na travniku nasproti gasilskega doma v Topolšici. Čisti dobiček tombole je namenjen za podporo in zdravljenje ubogih tuberkuloznih otrok v drž. zdravilišču Topolšici. Glavni dobitki tombole: slika, okrašena s 40 kovanci po 50 din, moško kolo v vrednosti 1600 din, slika, okrašena z 20 kovanci po 50 din, slika, okrašena z 20 kovanci po 50 din, 50 metrov šifona v vrednosti 650 din, krupon v vrednosti 500 din, 5 1/2 m blaga za moško obleko v vrednosti 450 din, 85 kilogramov moke v vrednosti 380 din, naslanjač (podložen) v vrednosti 350 din, Hubertus plašč v vrednosti 320 din, šivana odeja v vrednosti 200 din. Vrednost glavnih dobitkov znaša 8750 din, vrednost več sto drugih prav lepih dobitkov pa 8250 din. Skupna vrednost dobitkov znaša 17.000 din. Med tombolo bo igrala godba »Zarja« iz Šoštanja. Za dobre jestvine in pijačo, kakor tudi za zabavo bo poskrbela gasilska četa v Topolšici.

Laško

Občinska seja

Laško, 19. julija.

V nedeljo 14. t. m. je bila v Laškem seja občinskega odbora. Med drugim je poročal za vodovodni odsek Deželak. Tožil je, da je čisto malo vode, potrošnja pa velika. Bivši graditelji niso računali z razširitvijo mesta, saj je od takrat dve tretjini več izlivk. Nekdaj so bila perišča na Savinji, a sedaj so doma. Ljudje imajo kopalnice, hidrante, škropijo vrtove, mesarji puste vodo teči po cele noči itd. Zato predlaga docela novo reformo glede občinskega vodovoda. Vsi večji potrošniki vode bodo morali nabaviti na svoje stroške vodovodne števec. Zaenkrat jih predlaga 12, imen pa ni navedel. Kubični meter vode stane 2 din. Pivovarna, ki že ima števec, plača letno 10.000 din vodarine. Lastniki števecv bodo števecv odplačevali v 3 mesečnih obrokih skupno z vodarino. Po njegovem mnenju bo morda finančni efekt za občino nekoliko slabši, ker bodo z vodo skrajno varčevali, bodo pa zato ostali imeli vedno dovolj vode na razpolago. Zato ne bo treba takoj iskati novega zajetja vrelcev, in bodo to vprašanje rešili šele po 6 letih, ko bo ves dosedanji vodovodni dolg odplačan. Župan je pripomnil, da bo treba tistim ostalim, ki bi preveč trošili, morda tudi nabaviti števec, in da bodo s tem prvim ukrepom preizkusili vodovodni efekt. Deželak je izjavil, da so ugotovili teh 12 odjemalcev po pritožbah sosedov, Bezgovšek pa je predlagal, da jih z imenom ni treba navajati. Novo zajetje bodo čez nekaj let iskali v smeri proti Goterju, ker gre sedanji vodovod pod mostom, zaradi česar utegne priti v vojnih časih do prekinitve vodovoda, in ker bo tudi kvaliteta vode za 50% boljša.

Za gradbeni odsek je poročal Deželak, da bo drugi odsek pokritja Zikovce v 10 dneh končan, tako da bo imelo Laško sedaj mir. Glede 10.000 din za popravilo marijagraške občinske hiše poleg cerkve je predlagal, da bi to bajto odstopili cerkvi in da bi dekan dal za to bajto nekaj tisočakov. Drugi odborniki so bili za prodajo kakemu zasebniku, toda Deželak je to izpodbijal zaradi zadne pogodbe. Goter je bil proti popravilu in je izjavil, da je bolje to bajto takoj podariti ali pa še kaj dodati, da se je znebimo. Končno so sklenili, da bodo stopili v stik z nadarbinjo glede prevzema. Nato je Deželak prečital pismo ostavko g. Hrastelja na funkcijo člana gradbenega odbora zaradi prezaposlenosti. Takoj nato je vprašal Bezgovšek, zakaj nekateri odborniki kar odstopajo iz raznih odsekov in se ne udeležujejo sej, da pogreša gg. Gerkmana, Tropa st., Jelenca itd. Za volitve v kmetijsko zbornico so izvolili 11 zastopnikov. Glede zavarovanja obrežja

ZVEZNA TISKARNA CELJE, STROSSMAYERJEVA UL. 1

LASTNA KNJIGOVEZNICA

gabskega hudournika ob posestvu g. Časla je Deželak izjavil, da je treba najprej ugotoviti dejanski stan. Ko je bil v Laškem še župan dr. Roš, so pod njegovo upravo tako lepo regulirali omenjeni potok mimo hiše in posestva g. Hrastelja in mislimo, da je g. Časl tako velik davkoplačevalec, da je prav tako upravičen, da izvršijo regulacijo ob njegovem posestvu, ki ga deroči potok ograža. Dalje so vsi odborniki iznašli žalostne pritožbe o strašnem stanju občinskih cest in njih zanemarjenosti. Bezgovšek je izjavil, da je to na dnevnem redu vsake seje. Odborniki so pripovedovali, da so včasih peljali po 1000 litrov pijače v mesto naenkrat, danes pa kvečjemu lahko 300 l. Govorili so zlasti o cestah proti Bukovju, Koncu, Šmiklavžu itd. Glede podpore za 2 otroka neke ločenke, ki živi v konkubinatu, je rekel Bezgovšek, da je to neka »potovalna« učiteljica. Prav tako je izjavil Košec, da imamo v naši občini ljudi, ki znajo vse in nič. Mi smo mnenja, da je zbijanje šal na račun siromakov nedostojno. Tako pač debatirajo naši komasirani občinski očetje...

1 Državna cesta od Celja skozi Zidani most in proti Zagrebu čaka na modernizacijo, razširitev in preložitve in je v tako obupnem stanju, da je strah. Nikogar nimamo, ki bi opozarjal na te razmere in zahteval, da se posveti pozornost tudi tej cesti, ki jo je treba imenovati eno prvih med avtomobilskimi cestami. Vsaj eno lepšo nedeljo naj bi kontrolirali avtomobilski promet na tej cesti in ugotoviti bi morali, da pasira Rimske toplice v izvestnem dnevnem času vsako minuto po eno motorno vozilo, če ne več. Več sto avtomobilov drvi ob takih dnevih v Celje in v Zagreb ter obratno. Nezgode se neprestano ponavljajo. Saj pa tudi ni mogoče drugače ob tolikih ovinkih, nezadostni širini ceste in površnem vzdrževanju. Pred dvema ali tremi leti se je pričelo delo za preložitve ceste Šmarjeta - Rimske toplice. To del je še danes nedovršeno in na novi progi raste bujno rastlinstvo, plohe pa razjedajo in trgajo cestišče. Pri prostozračnem kopališču v Rimskih toplicah tuji ne vedo več, po kateri progi naj vozijo, ker je vse raztrgano in razruvano. Sicer pa čujemo, da je gradbeno ministrstvo določilo za vzdrževanje in moderniziranje te ceste za sedanje proračunsko leto 15.000 din. Izvestni krogi bodo svojčas kričali, koliko so storili za naše gospodarske potrebe. In res, za preložitve šentlenartske ceste, ki je brez vsakega prometnega pomena in kjer boste videli na cesti vsak teden kvečjemu 1 do 2 avtomobila, bodo letos potrošili okrog 300 tisoč din, prihodnja leta pa zopet toliko in vsega skupaj menda 2 milijona dinarjev. Iz vsega se vidi nesmotnost našega gospodarstva in brezglavost v naganju javnega denarja.

1 Nekaj o živini in mesnih cenah. Pred kratkim smo čitali v nekem listu, da je županstvo v Novem mestu določilo mesne cene in odredilo, da morajo dati mesarji vse meso zaklanih goved žigosati z žigom, ki označuje kakovost mesa. Žig št. 1 je za prvovrstno meso (prednji del po 14, zadnji po 16 din), žig št. 2 pomeni drugovrstno meso (prednji del po 12, zadnji po 14 din). Tako je vsakemu kupcu omogočena kontrola. In kako pri nas? Zakaj bi naša občinska uprava tega ne zmogla? Neki kmet iz Št. Lenarta je pripovedoval, da je prodal vola mesarju po 8 din, mesar pa prodaja meso po 16 do 18 din. Mesarji se zagovarjajo na prevelik izvoz, ki je povzročil nedostajanje živine. Tisti trenutni dobiček pri izvozu živine se danes pri kmetu mašuje. Tudi sam mora kupovati dražje meso. Ker primanjkuje kož, so se usnje in čevlji podražili, kar zadene tudi kmeta. O ga-

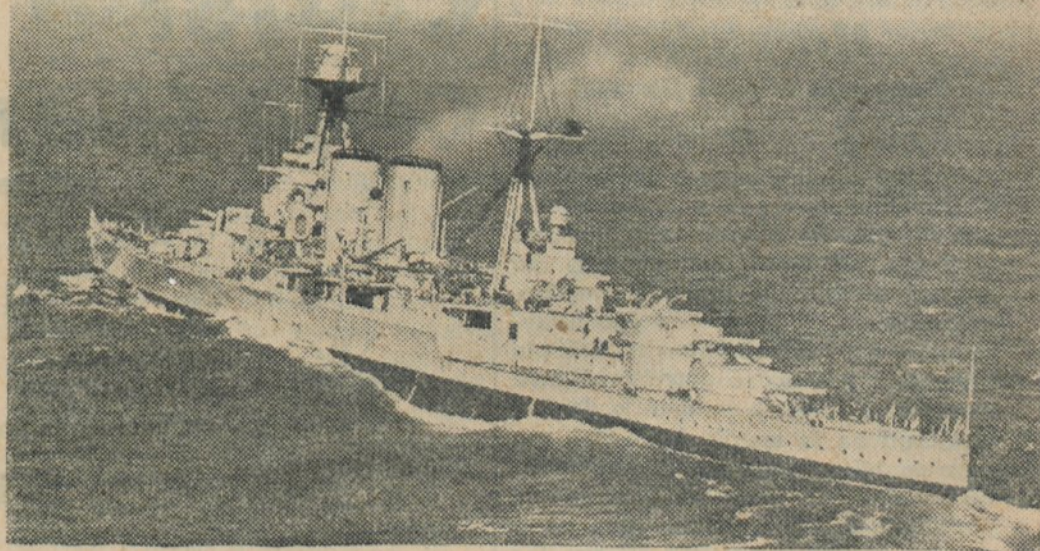
Lepe tiskovine, kakor: lepake, letake, prospekte, stenske in žepne koledarje, diplome, srečke, časopise, knjige, cenike ter vse reklamne tiskovine za trgovce v eni in več barvah vam solidno izgotovi

lanterijskih predmetih, svečah itd. niti ne govorimo. Zaradi pomanjkanja sena, slabe letine in draginje, je v nevarnosti tudi novi zarod živine. Brezmesni dnevi, prepoved klanja mlade živine itd. so često le pomožna sredstva izvoznih špekulantov. Kmet se ne bo brigal za prirastek, če mlade živine ne bo smel prodati in ne klati, rediti ga pa tudi ne bo mogel zaradi pomanjkanja krmil in draginje, ki onemogoča njih nakup. To so vprašanja, ki jih naj rešujejo kmetijski odbori in kmetijske zbornice. V laškem srezu morajo kmetje plačevati v kmetijske odbore po banski uredbi od zemljarine brez dopolnilnega davka po 15.6%, edino gornjegrajski srez plačuje še več. Zato kmetje upravičeno pričakujejo rešitev teh vprašanj in to ne na račun delavskih in uradniških slojev, ki so mesni konzumenti, temveč z onemogočenjem špekulacij elementov, ki v sedanjih časih izredno bogatijo. Potem tudi ne bo treba več brezmesnih dni in tudi cene bodo za konzumente res znosne. — Kmet - občan.

1 Pevski koncert »Trboveljskega slavčeka« je 13. t. m. privabil toliko občinstva, da je bila velika dvorana Sokolskega doma nabito polna. Številčno močni in pevsko odlični mladinski zbor je izvajal pesmi slovanskih skladateljev od preproste do najmoderneje in od nabožne do nagajive skladbe, vse brezhibno, krepko in izrazito. Temelj tega slovitega mladinskega zbora so pač lepo zveneči fantovski alti, ki se povežejo kakor biser s srebrnimi soprani mladih grl. Ta mladinski zbor je eden izmed prvih in najboljših pevskih zborov v naši državi, saj je bil že ponovno tako ocenjen od priznanih glasbenih kritikov. V drugem delu pevskega večera pa je presenetila mnogo obetajoča solistka gđc. Rezika Koritnikova, ki jo je spremljala pianistka gđc. Zorka Bradačeva iz Ljubljane. Mirno in neprisiljeno je zvenel njen srebrno čisti sopran v ariji Gilde iz opere »Rigoletto«, zadivila pa je s spevom Olympije iz »Hoffmannovih pripovedk«. Občinstvo je z navdušenjem nagradilo zlasti slednji spev, v katerem se je zrcalila šola našega odličnega pevskega mojstra g. Julija Betteta. Mladinski zbor je zapel še nekaj šegavih pesmi s spremljevanjem klavirja nato pa pesem »Gora zelena«, ki jo je poklonil bolgarski skladatelj Dobri Hristov »Trboveljskemu slavčku« ob njegovi desetletnici. Mladinskemu pevskemu zboru je bil v imenu laške šolske mladine poklonjen šopek svežih cvetlic, gđc. Reziki Koritnikovi pa šopek rdečih nageljnov. Poslušalci so z dolgotrajnim ploskanjem nagradili pevski zbor po vsaki točki, obenem pa so izrazili iskreno zahvalo in priznanje neutrudljivemu in zaslužnemu pevovodji učitelju g. Avgustu Šuligoju.

1 Vsem ljubiteljem umetnosti, kulture in lepe pesmi v Laškem! Pred 12 leti se je v našem mestu zbralo 25 idealnih pevcev, ki so osnovali pevski zbor »Hum«, čigar duša je bil pokojni neustrašni borec in delavec na narodnem, kulturnem in društvenem področju g. Blaž Zupanc, brivski mojster v Laškem. Še danes delujoči člani-pevci se še danes radi spominjajo tistih dni, ko se je 25 ubranih grl zbralo, da dajo duška prelepi slovenski pesmi, ki je bila nekdanj tako neusmiljeno preganjana in prezirana. Glasba in petje sta umetnosti, ki skušata z ubranimi glasovi zajeti srce in duha. Kolikokrat vas je prevzela lepa pesem naših pevcev ob veselih in žalostnih dogodkih. Kakor vas mati priroda spremlja z letnimi časi: zimo, poletjem, pomladjo in jesenjo, prav tako so vas spremljale in tolažile prelepe pesmi naših »Humčanov« ob neštetihih proslavah, v veselih in žalostnih trenutkih. Gotovo še niso docela otopela vaša srca sredi resne vsakdanjosti in življenjskih skrbi in še gori globoko v sredi plamen kulturnih stremeljenj in duhovnih dobrin. Teh 12 let naših pevcev je sicer kratka doba, a idealni ljudje so morali okusiti grenkobe borb na društvenem področju, ker kulturnih dobrin mnogi ne umejo ali celo nočejo ceniti. Pred dvema letoma je želel neumorni kulturni delavec g. Radovan Gobec proslaviti na slovesen način 10-letnico ustanovitve »Huma«, a tedanji razburkani lokalni dogodki so ga iztrgali iz naše srede. Toda pevci niso klonili. Krmilo je vzel neustrašeno v roke neumorni domačin g. Ernest Kvartič, ki je zbral mešan zbor, s katerim bo nekako v sredi avgusta priredil jubilejni koncert, ki bi moral nuditi užitek vsem Laščanom že pred dvema letoma. Nekateri zro na njegovo prizadevanje z nezaupanjem, toda sam priznava, da je le diletant, a ima krepko voljo prikazati kulturni uspeh do skrajnih meja možnosti. Vse pa zavisi od pevcev samih, da obdrže disciplino in voljo in da redno gojijo pevsko umetnost. Tudi mi bomo prikazali delovanje tega mladega kulturnega društva v kratkih odlomkih. Pevovodja prosi vse pevce in tudi ostale občane, da bi dali na razpolago slike, vabila, stare sporede, zapisnike itd., da se ohranijo vsi dogodki v svežem spominu. Listine blagovolite izročiti g. Ernestu Kvartiču.

1 Drobne novice. G. Rudolf Stravs, narednik vodnik v pokoju iz Ljubljane, je kupil od g. dr. Ivana Jacobija iz Zagreba parcelo ob železnici v Radobljah, kjer bo zgradil lično stanovanjsko hišo. — V nedeljo 14. t. m. okrog 19. sta se srečala na cesti proti Št. Lenartu nad vasjo Stopcami vinjeni rudar K. iz Trbovelj in delavec J. Nič hudega sluteč je šel J. po cesti z večjo družbo, ki jo je ob pešpoti zapustil in se nato napotil proti domu. Vinjeni K. ga je pa brez vzroka zasledoval in ga vso pot zmerjal. J. se je skril v gozdu, pričakal izživača s kolom in ga dvakrat udaril po glavi. Nezvestnega K. je prepeljal g. Josip Herlah v rudniško bolnico v Trbovlje. Baje je K. že izven nevarnosti. — Tudi v Laškem imamo zadnje čase silne detonacije, kakor bi bili kje na fronti. Na vseh straneh mesta imamo vsak dan »žeganje« in to često v nočnih urah. Nekateri že komaj čakajo, da bodo imeli spet blažen mir, ki ga pogrešajo celo letoviščarji. — Občinsko upravo in upravo Radiotherme prosimo,

Angleška vojna ladja »Hood«

o kateri je bilo v zadnjih dneh večkrat govora. »Hood« je največja vojna ladja na svetu in ima 42.100 ton nosilnosti.

da ukreneta vse potrebno, da bodo vsem kolesarjem preprečili vožnje skozi topliški park, kar se je zlasti letos razpaslo. Mnogi letoviščarji nas prosijo, da to javno iznesemo v časopisju. — Našega cestarja vidimo, kako posipa ulice z gramozom. Njemu ne moremo nič oporekati, pač pa moramo javno povedati, da nas je lahko sram takega materiala, ki bo ob prvem deževju povzročil še večje blato. Davkoplačevalci nikakor ne moremo plačevati z dokladami navadne apnenčeve brozge. — Na občinski seji je Deželak trdil, da skoraj vse stranke perejo doma, namesto ob Savinji, kar povzroča nedostajanje vode. Dokler ne bo občinska uprava poskrbela za dostojno ureditev perišč ob Savinji, so take kritike odveč.

1 Prerani grob mladega moža. V sredo popoldne se je razširila po mestu žalostna vest, da je preminul po daljši mučni bolezni komaj 29letni Stanko Trbove. Pokojnega je več let mučila težka zavrtna bolezen. Služboval je nekaj let pri železnici, nato pa nad tri leta v tovarni »Lava«. Okrog pol leta je bil zaradi bolezni priklenjen na dom. Poročen je bil šele dve leti ter zapušča užaloščeno vdovo go. Veroniko in enoletnega sinčka Slavka. Zelo agilno se je udeleževal tudi pri laški gasilski čet. Pokojnemu bodi ohranjen lep spomin, svojem naši iskreno sožalje!

1 Zaklonišče. Pred 14 dnevi je začela tudi naša občina pripravljati zaklonišče v zaščito pred zračnimi napadi. Ne glede na to, da je marsikdo zmigaval z rameni in se spraševal, ali je zaklonišče Laščanom res tako nujno potrebno, se je občina spomnila na to delo točno takrat, ko so po nekaterih drugih krajih s sličnimi deli prenehali. Vsakega davkoplačevalca v mestu spomnijo strelji, da bo treba plačevati doklade za kritje izdatkov. Med občinskimi očetmi menda ni nikogar, ki bi to čutil na svojem lastnem žepu, in ne vidijo, da bi bilo pametnejše ta denar uporabiti za renoviranje naše makadamske ceste.

1 Čemu taka razlika? Sedaj imamo v našem mestu kar 3 občinske cestarje: 2 stalna in enega začasnega. Cestar Guček je sedaj zaposlen pri raznašanju raznih pozivov, začasni cestar pa je Zupanc. Prva dva imata mesečno po 700 din prejemkov, Zupanc pa le 600 din. Kdor opazuje delo Zupanca, se bo naravnost čudil, kako marljiv je ta revni cestar. Letos nam je odstranil po vseh ulicah ves plevel in travo, odvažal smetje, posipa stalno ulice z gramozom itd. O vsem tem smo morali prejšnja leta vedno pisariti brez uspeha. Zato nikakor ne moremo razumeti, da bi imel res marljiv človek manjšo plačo.

1 Znamenje časa. Slučajno smo dobili v roke sliko zbora laških uniformiranih gasilcev s predstavniki vred. Ti gasilci so po večini mladi ljudje. Skoraj vsak ima na prsih odlikovanje, nekateri celo po 3 do 4. Kako so prišli ti mladi ljudje kar mahoma do odlikovanj, ne vemo. Včasih so jih dobili samo osiveli veterani. Imamo gasilce, ki so šele nekaj let v Laškem in vendar imajo že celo vrsto kolajin.

1 Kino Laško bo predvajal v soboto 20. t. m. ob 20.30 in v nedeljo 21. t. m. ob 17. in 20.30 vefilm »Pionirji človeštva« (Graham Bell). V glavnih vlogah Don Ameche in Loretta Young. Predigra Foxov tehnik. — V sredo 24. t. m. in četrtek 25. t. m. ob 20.30 krasni glasbeni film francoske produkcije »Marinella«. Poje slavni Tino Rossi. Sodeluje 40 kitaristov. Zabavna vsebina. Napeta igra. Predigra.

Hrastnik

Draginja v revirjih TPD

Hrastnik, 19. julija.

Naš vsakdanji kruh je iz dneva v dan dražji in njegove cene so tako visoke, kot jih pri nas še nismo bili vajeni. Največjo skrb povzroča dejstvo, da se dvigajo cene ravno onim življenjskim potrebščinam, ki so za pretežno delavsko okolje ter za privatno in državno uradništvo neobhodno potrebne. Zaradi naraščajoče draginje se morajo družine omejevati na še manjše količine hrane nego so bile doslej vajene. Vsako nadaljnje omejevanje telesne hrane pa bi poslabšalo delovne sile delavstva v industriji in tudi uradništva v uradih: storilo ga bi manj odpornega in neza-

dovoljnega. V današnjih težkih časih so vsi takšni poizkusi škodljivi, kajti narod trpi pomanjkanje ob pogledu na bogastvo lastne zemlje, dočim posamezniki to priliko izrabljajo.

Res je, da so tukajšnje industrije deloma izboljšale gmotni položaj svojemu delavstvu. Toda draginja je vsak dan večja. Državno uradništvo pa je ostalo pri isti plači kot je bilo prej. Tudi njega hudo prizadene draginja. Večkrat so se že čule obljube o izboljšanju prejemkov državnih nameščencev. Želimo, da bi od obljub prišlo tudi do uresničenja.

Ukrepi za pobijanje draginje na deželi so brezplodni, ker so v bistvu zgrešeni. Zdi se nam, kakor da bi se draginja smejala, ker ji ne moremo do »korrena«. Kmalu bomo lahko živeli samo še od upanja na izboljšanje, ni pa tiste dobre volje, kakor nam veli pesnik Valentin Vodnik: »Živi se brez cvenka ob petju kot ptič«.

Kontrola cen na deželi prav dobro funkcioniira. Organi finančne kontrole zapisujejo porast cen. Toda to ne pomaga, ker je dovoljeno navijanje cen tam, kjer se v resnici draži, t. j. pri veletrgovcih, kjer naši trgovci kupujejo. Trгоvec kupi n. pr. vrečo moke po 4.50 din kg pri veletrgovcu, prodaja pa po 5 din. Tu je kontrola cen odveč, ker je trgovec zaslužil pri kg le 0.50 din, kar je oblastevno dovoljen zaslužek.

Riba smrdi pri glavi in tam jo je treba odrezati in tudi onemogočiti umazane borzne špekulacije — posebno pri pšenici.

Kakor izgleda, bo šla draginja svojo pot navzgor, kakor nestvor, ki gazi vse, kar mu pride pod noge. Nam bo s kontrolo cen le malo, ali nič pomagano, zato je nujno potrebno, da se v sorazmerju s povišanjem cen življenjskih potrebščin dvigajo tudi plače delavstvu ter državnemu in privatnemu uradništvu. Bolj kot kdaj se čuti potreba, o čemur se je že mnogo pisalo, da uvrstijo industrijske kraje v višji draginjski razred.

h Brezvestna špekulacija. V današnjih razburkanih časih je želja vsakega dobrega državljana: mir in mirno življenje. Res je, da je z današnjo draginjo najbolj prizadet delavski sloj. Draginja se pri nekaterih predmetih dnevno dviga, zaslužki so pa po večini urejeni s podjetniki za daljšo dobo, ali do določenih terminov, vendar se delavec tudi zaveda svoje stalnosti in varnosti ob misli na one milijone, ki jih je vojna pognala od dela iz stanovanj in domov po svetu v največjo revščino in bedo. Živijo pa med nami ljudje, ki podtalno rovarijo in skušajo z letaki z lažnivo vsebino nahujskati delavstvo k nepremišljenim dejanjem. Naš delavec se dobro zaveda zlih posledic, ki bi nastale, če bi poslušal brezvestne špekulante, zato odločno odklanja njih namigavanja, ker se zaveda resnosti časa. Vse, kar ga teži, si bo pa skušal priboriti z zakonito, t. j. z odkrito, pošteno in pravično borbo.

h Ne pozabite, da bo pričetek velike tombole, ki jo priredi Sokolsko društvo pri Rošu, v nedeljo 21. t. m. ob 15.

Savinjska posojilnica v Žalcu

REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO — USTANOVLJENA LETA 1881
Nudi popolno varnost za vloge na hranilne knjižice in v tekočem računu ter jih obrestuje najugodnejše

HME LJARJII Nalagajte denar pri domačem zavodu!

Račun Poštne hranilnice št. 10.994

Brzjavlj.: »Posojilnica«

Telefon št. 2

BLAGAJNIŠKE URE: ob delavskih od 8. do 12. In od 15. do 17.

Krasne dobitke si lahko vsakdo ogleda v Sokolskem domu, v nedeljo pa na tombolskem prostoru. Ne pozabite tudi, da je prvi in glavni dobitnik 3.000 din v gotovini. Srečke, ki jih je omejeno število, so po 3 din.

Spori

* **Železničar** — prvak SNZ. V nedeljo sta igrala mariborski Železničar in ISSK Maribor v Mariboru tretjo finalno tekmo za prvenstvo Slovenske nogometne zveze. Železničar je zmagal z 2:0 (0:0) in si tako priboril naslov prvaka SNZ.

* **Dvojno gostovanje SK Celja v Ljubljani.** V nedeljo so gostovali atleti juniorji in nogometaši SK Celja v Ljubljani. V juniorskem atletskem dvoboju med Ilirijo in Celjem je zmagala Ilirija z 52:40, v prijateljski nogometni tekmi med ojačenim Marsom in Celjem pa Mars s 3:0 (2:0).

Cenj. občinstvu se priporoča tvrdica

Anton Lečnik

zaloga ur, zlata, srebrnine, optika itd.

Celje,
Glavni
trg

Izkušen optik na razpolago!

**Vodovode
Kleparska dela
Strelovode**

Vam naredi solidno in po konkurenčni ceni, ravno tako tudi izvršuje vsa popravila

Kdor podpira Narodno kreditno zadrugo z o. z. v Celju

pomaga čuvati naše meje in našo narodno posest.

Ustanovitelji: Sokolske župe: Celje, Kranj, Ljubljana, Maribor in Novo mesto, Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, Sokol-matica: Celje, Ljubljana, Maribor in Zveza kulturnih društev v Ljubljani.

Isče se v Celju
stanovanje

z vso oskrbo za dva dijaka drugega in petega razreda realne gimnazije. Ponudbe pod »15. september« na upravo lista do 25. t. m.

Odda se s 15. avgustom

solnčno stanovanje

z dvema sobama in podstrešno sobico, veliko svetlo kuhinjo in pritliklinami. Vpršati v Gregorčičevi ulici 1 v Celju.

VILO

s 4-sobnim stanovanjem

in vsemi pritliklinami oddam v najem s 1. septembrom. Naslov v upravi lista.

Odlično banatsko moko

oves in koruzo nabavite po najnižji ceni pri tv. Jugopromet, lastnik Golob Ivan, Celje, Krekova cesta 11.

3—4 sobno stanovanje

z vsemi pritliklinami iščem. Naslov v upravi lista.

Dvosobno stanovanje

solnčna lega, se odda. Celje, Dečkova c. 1.

Klavir ali pianino

dobro ohranjen, kupim, Ponudbe na upravo lista pod »Klavir«.

Inteligentna vajenka

se išče za prvorazredni damski salon. Pogoji: meščanska šola ter znanje slovenskega in nemškega jezika. — Naslov: Damski modni atelje P. Rasch, Celje, Gosposka ul. 19/I.

Časopisni papir

prodaja uprava »Nove dobe«

Dolžan Franjo

Celje, Za kresijo 4

Telefon 245

Zahtevajte ponudbe in proračune!

Celjska posojilnica d. d. Celje (Narodni dom)

Telefon 22 • Poštni ček. račun 10.591

Podružnici: Maribor, Aleksandrova cesta 11,
Tel. 21-99 • Šoštanj, Kralja Petra trg 6. Tel. 3

Sprejema hranilne vloge proti najugodnejšemu obrestovanju
in izvršuje vse bančne posle najkulantneje